

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์บทเรียนและสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน การดำเนินการวิจัยครอบคลุมทั้งการศึกษาเอกสารและการศึกษาภาคสนาม การรวบรวมข้อมูลจึงเป็นการรวบรวมเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่คาดหวัง เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบที่สอดคล้องกับกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่เป็นไปได้ ด้วยวิธีศึกษาภาคสนามแบบกรณีศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินการวิจัยระยะนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้รายละเอียดของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นไปได้ตามบริบทของจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ระยะที่ 3 พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่เหมาะสม ซึ่งผลที่ได้ คือ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่เหมาะสมและอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในบทนี้จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 และระยะที่ 2 โดยนำเสนอเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกรณีศึกษา 10 แห่ง ตามกรอบแนวคิดการวิจัยด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ ตอนที่ 3 สรุปกรอบสาระข้อมูลเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ตามกรอบแนวคิดการวิจัยด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์การดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่คาดหวัง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) โดยศึกษากฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ประสพการณ์การบริหารสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในประเทศที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะทำให้ได้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติ การศึกษาเอกสารครอบคลุมเอกสารรวม 29 เรื่อง จำแนกเป็นกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องรวม 6 เรื่อง เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษาและการบริหารการศึกษารวม 7 เรื่อง เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงรวม 16 เรื่อง ดังนี้

1. กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องของ 6 เรื่อง ได้แก่ 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 2) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 3) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2545 4) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 5) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และ 6) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาและบริหารการศึกษา 7 เรื่อง ได้แก่ 1) ปฏิวัติการศึกษาไทย (รุ่ง แก้วแดง, 2541) 2) โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต: แนวคิดสู่การปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา (วิชัย ต้นศิริ, 2542) 3) การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - based Management) (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543) 4) การวิจัยเชิงนโยบายรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนว พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ลัดดาวัลย์ สมิตะมาน และคณะ, 2544) 5) ภารกิจโครงสร้างอัตรากำลังของสถานศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (อุทัย บุญประเสริฐ และ จิราภรณ์ จันทรสุพัฒน์, 2545) 6) ธรรมชาติกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (เกษม วัฒนชัย, 2546) และ 7) แนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษหน้า (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2552)

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๆ รวม 16 เรื่อง ได้แก่ 1) ผลการดำเนินงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ปีงบประมาณ 2550 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) 2) รายงานการวิจัยเรื่อง การนำแนวพระราชบัญญัติปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติทางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 1-12 และกรุงเทพมหานคร ปีงบประมาณ 2550 จำนวน 13 เรื่อง (สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 1-12 และกรุงเทพมหานคร, 2550) 3) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดการศึกษา (ปริญญ์ พิบูลสรวุฑ, 2550) และ 4) แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา (คณะทำงานบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนกระทรวงศึกษาธิการ, 2552) นอกจากนี้ ยังได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

โดยรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษามี 4 องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย

องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ

องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ

องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป

2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมี 4 องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียน

การสอน

องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมี 3 องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและสาธารณประโยชน์

4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษามี 2 องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 การติดตามและขยายผล

ซึ่งผลลัพธ์/ ภาพความสำเร็จของรูปแบบ ฯ มี 4 องค์ประกอบ 12 ตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 สถานศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 1 คุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 2 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวชี้วัดที่ 4 บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจ อย่างสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวชี้วัดที่ 5 บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณะประโยชน์

ตัวชี้วัดที่ 6 บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลและพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ตัวชี้วัดที่ 7 บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีสุนทรียภาพทางวัฒนธรรม และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์

องค์ประกอบที่ 4 ผู้เรียน

ตัวชี้วัดที่ 8 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 9 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/ เศรษฐกิจ

ตัวชี้วัดที่ 10 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม

ตัวชี้วัดที่ 11 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 12 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาที่เป็นกรณีศึกษา จำนวน 10 แห่ง ด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่เป็นไปได้

ผู้วิจัยได้ศึกษาภาคสนามในลักษณะกรณีศึกษาในสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีบริบทอยู่บนพื้นที่สูงทั้งหมด จากนั้นเข้าศึกษาภาคสนามด้วยตนเอง จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ 2 แห่ง คือ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 และโรงเรียนสองแคววิทยาคม และโรงเรียนซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน 8 แห่ง คือ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน โรงเรียนป่าลาน โรงเรียนร่มเกล้าปางตอง โรงเรียนขุนยวมวิทยา โรงเรียนพายัพวิทยาคาร โรงเรียนบ้านหมอแปง โรงเรียนสังวาลวิทยาล โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้าในโครงการตามพระราชดำริ โดยอยู่ในบริบทโรงเรียนบนพื้นที่สูงทั้งหมดในการศึกษาภาคสนาม ผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมทั้ง ได้สำรวจเอกสารจำนวน 50 เรื่อง สัมภาษณ์ พูดคุย และสนทนากลุ่มกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองรวมทั้งสิ้น 210 คน รวมทั้ง เข้าร่วมประชุมกับกลุ่มตัวอย่าง 1 ครั้ง เมื่อได้ข้อมูลแล้วจึงนำมาวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้หลักของการวิเคราะห์และตีความข้อมูล พยายามทำความเข้าใจกับความหมายแล้วนำมาสรุปเป็นมโนทัศน์ (Concept) ตามประเด็นที่เป็นกรอบในการศึกษา ซึ่งจะเป็นการหลอมรวมและเชื่อมโยงจากคำบอกเล่าเกี่ยวกับกิจกรรม รูปแบบ หรือเหตุการณ์ที่คล้าย/ เหมือนหรือต่างกันแต่มีความหมายเรื่องเดียวกัน และพิจารณาประเด็นที่มีแบบแผนซ้ำ ๆ เป็นพิเศษ โดยวิเคราะห์รายการกรณี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหารายการกรณีมีรายละเอียด ดังนี้

1. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30

ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่ฮ้อย จังหวัดเชียงใหม่ เปิดทำการสอนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ชื่อผู้บริหาร นางสุรางค์ วิสุทธิสระ

ภาพที่ 4.1 แสดงกิจกรรมของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30

กิจกรรมเด่นของสถานศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการเศรษฐกิจพอเพียงเคียงคู่คุณธรรม โดยใช้กระบวนการกลุ่มยุวเกษตรกรเป็นตัวขับเคลื่อน โดยมีวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. **ด้านการบริหารจัดการ** กำหนดเป็นนโยบายในการบริหารจัดการโดยกำหนดโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเคียงคู่คุณธรรมเป็นโครงการพิเศษ มีการประชุมหารือและชี้แจงความสำคัญของโครงการ กิจกรรม และมอบหมายการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในการปฏิบัติงาน มีการนิเทศ กำกับติดตามโครงการและกิจกรรมในโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งให้คณะครูนักเรียนและบุคลากรนำหลักความพอเพียงภายใต้แนวทางการประพฤติตามหลักคุณธรรมมาใช้ในชีวิตอย่างพอเหมาะ

2. **ด้านหลักสูตร** มีการประชุมสร้างความเข้าใจ เพื่อสร้างหลักสูตรท้องถิ่นบูรณาการแบบองค์รวม ภายใต้ความร่วมมือกับคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และ สสวท. เป็นผู้ให้ความรู้หลักสูตรท้องถิ่นบูรณาการแบบองค์รวม “แหล่งอาหารชาวคอยตามทฤษฎีใหม่” และมีการนำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างชัดเจนในปัจจุบัน

3. **ด้านการจัดการเรียนการสอน** มีการนำรายวิชาจากหลักสูตรบูรณาการมาจัดการเรียนการสอนในสาระเพิ่มเติมในรายวิชาเกษตรกรรม โรงเรียนข้าว สหกรณ์ และมีการสอดแทรกกิจกรรม องค์ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

4. **ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน โดยยึดหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่และความพอเพียงเคียงคู่คุณธรรม เช่น กิจกรรมปลูกเสื่อ เนตรนารี ยุวกาชาด นักศึกษาวิชาทหาร ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมงานอาชีพ และกิจกรรมอบรมจริยธรรมวันศุกร์

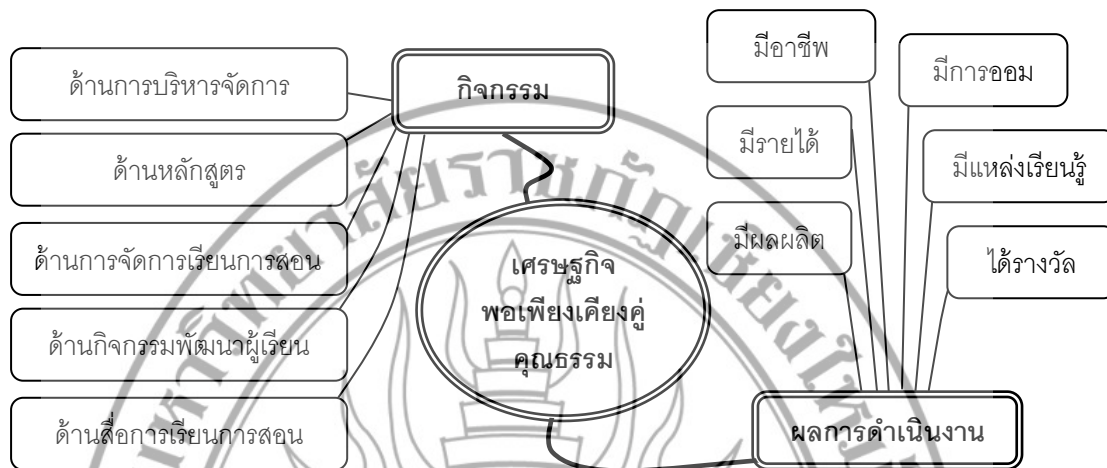
5. **ด้านสื่อการเรียนการสอน** มีการผลิตสื่อป้ายนิเทศให้ความรู้ จัดแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและผ่านพีปประชาสัมพันธ์ให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง หลากหลาย และเพียงพอต่อความต้องการ นอกจากนี้ กำลังวางแผนที่จะผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์บนเว็บไซต์สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาตามความต้องการ

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานได้รับการยอมรับให้เป็นแหล่งเรียนรู้มีผู้เข้ามาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง ได้รับรางวัลต่าง ๆ ดังนี้

1. รางวัลชนะเลิศกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด ปี พ.ศ.2550 จากสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่
2. รางวัลชนะเลิศกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นระดับภาคเหนือ ปี พ.ศ.2550 จากสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ กรมส่งเสริมการเกษตร
3. ประกาศเกียรติคุณโรงเรียนน้อมนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่น จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่
4. รางวัลชนะเลิศกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศ ปี พ.ศ.2550 จากกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
5. สถานศึกษาต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ.2550

แผนภาพที่ 4.1 แสดงผลการดำเนินงานของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30

ที่มา: โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 (2552)

ปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30

ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน	เทคนิควิธีการแก้ปัญหาของสถานศึกษา
1. การปฏิบัติตนของครูยังไม่เป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียนเท่าที่ควร	1. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูและนักเรียน ให้ความรู้และยกตัวอย่างผลดีจากการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่บุคลากรและนักเรียน
2. บุคลากรและนักเรียนยังไม่มี การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติ	2. ผู้บริหารกระตุ้นเตือน สร้างขวัญ และกำลังใจ และนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยหรือองค์ประกอบในการดำเนินงานของสถานศึกษา

1. ด้านการบริหารจัดการ มีการวางแผนการปฏิบัติงาน การนิเทศ กำกับติดตาม ให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน

2. ด้านหลักสูตร มีหลักสูตรท้องถิ่นบูรณาการแบบองค์รวม “แหล่งอาหารชาวอดอยตามทฤษฎีใหม่” และมีการนำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างชัดเจนในปัจจุบัน

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการสอดแทรกกิจกรรม องค์ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องทุกรายวิชา

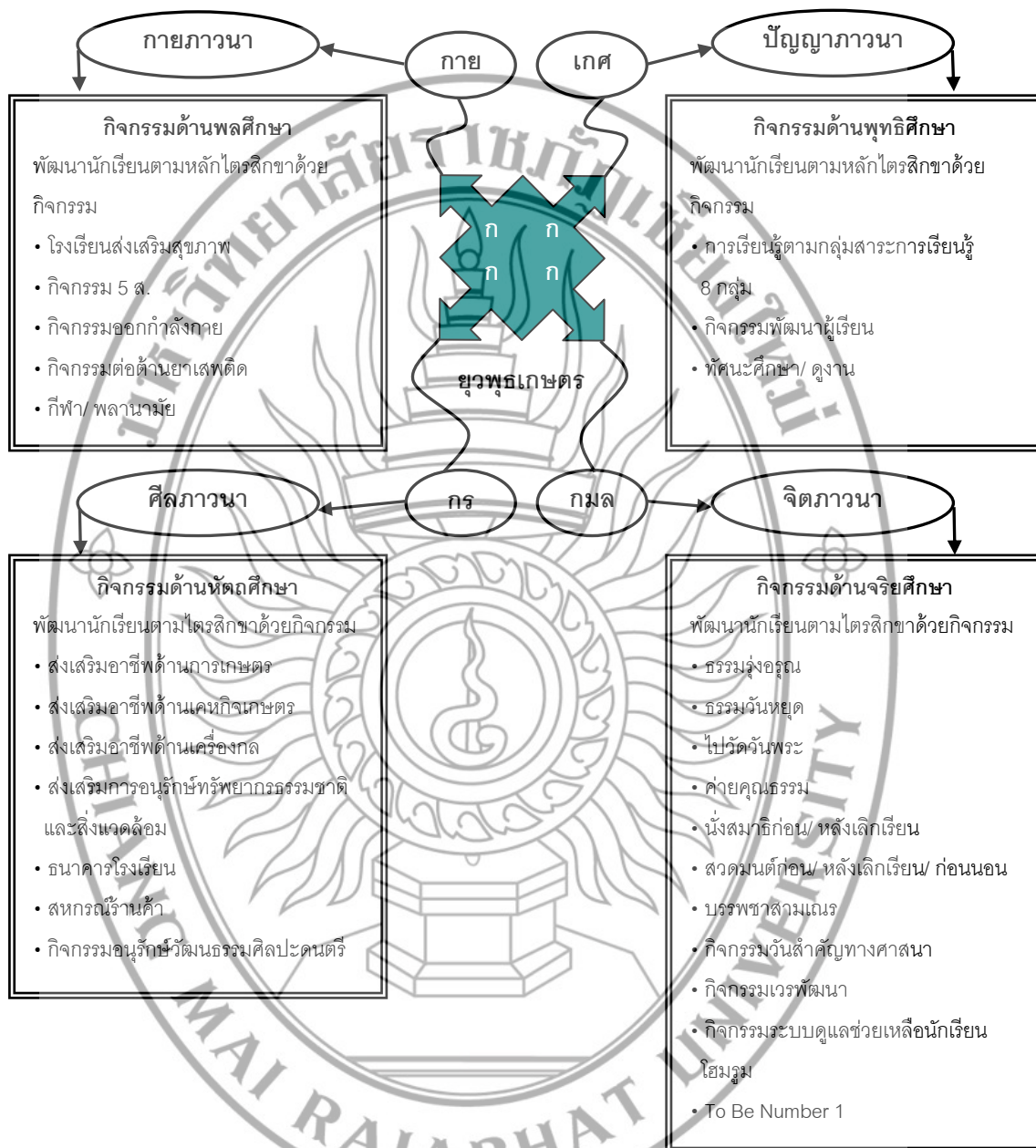
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน มีการผลิตสื่อป้ายนิเทศให้ความรู้ จัดแหล่งเรียนรู้ถ่ายทอดในสถานศึกษาและผ่านประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ทางเว็บไซต์ให้ความรู้อย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน

นวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ที่เรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ได้จากการดำเนินโครงการด้านเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนยุวพุทธเกษตร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเคียงคู่คุณธรรมมีรายละเอียดตามแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 4.2 แสดงโรงเรียนยุวพุทธเกษตร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 เคียงคู่คุณธรรม

ที่มา: โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 (2552)

สิ่งที่สถานศึกษาวางแผนที่จะดำเนินการต่อไป

1. พัฒนาบุคลากรและนักเรียนให้มีทักษะกระบวนการทำงานและการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพของคน โดยยึดมั่นในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงให้ดำรงตนเองได้อย่างเหมาะสม

2. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและกระบวนการกลุ่ม โดยยึดหลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม เพื่อให้บุคลากรและนักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ของสังคม

สิ่งที่สถานศึกษาต้องการได้รับสนับสนุน

1. วิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่น
2. เอกสารสำหรับการศึกษาค้นคว้า

2. โรงเรียนสองแคววิทยาคม

ตั้งอยู่ เลขที่ 14 หมู่ 4 ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50160 เปิดทำการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 4
ชื่อผู้บริหาร นายอุทัย ขัติวงษ์

ภาพที่ 4.2 แสดงกิจกรรมของโรงเรียนสองแคววิทยาคม

กิจกรรมเด่นของสถานศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คือ กิจกรรมเลี้ยงปลาตู้ครบวงจร มีวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. สัมภาษณ์นักเรียนในโรงเรียนที่สนใจการเพาะเลี้ยงปลาตู้ครบวงจรแล้วแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนที่เดินทางไป-กลับทุกวันและกลุ่มนักเรียนพักนอน

2. ให้ความรู้เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงปลาชนิดต่าง ๆ และมุ่งเน้นเกี่ยวกับปลาตู้แบบครบวงจร ตั้งแต่การผสมพันธุ์ เพาะเลี้ยง จนถึงการจัดจำหน่าย

3. จัดซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการเพาะเลี้ยงปลาตู้แบบครบวงจร

4. ฝึกให้นักเรียนลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอนจนถึงขั้นตอนการจัดจำหน่าย โดยมีอาจารย์คอยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

5. นำปลาตู้ไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดเดิม

6. จัดทำบัญชีควบคุมการใช้จ่ายเงินต่าง ๆ อย่างละเอียด

7. แบ่งปันรายได้หรือกำไรที่ได้จากการจำหน่ายให้นักเรียนในโครงการ

8. รายงานผลการดำเนินโครงการต่อผู้บริหารสถานศึกษา

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

1. นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเพาะเลี้ยงปลาตู้ครบวงจรได้ฝึกปฏิบัติจริง มีความรู้พื้นฐานในการเลี้ยงดูปลาตู้และปลาชนิดอื่น ๆ ซึ่งสามารถจะนำไปประกอบอาชีพได้ต่อไปในอนาคต

2. นักเรียนหอพักที่เข้าร่วมโครงการเพาะเลี้ยงปลาตู้ครบวงจร และนักเรียนหอพักทุกคนได้รับประทานอาหารปลาตู้ ซึ่งมีโปรตีนไว้บริโภคอย่างพอเพียง

3. นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเพาะเลี้ยงปลาตู้ครบวงจรเป็นผู้นำที่ทำงานกลุ่มและฝึกปฏิบัติจริงได้อย่างดี ซึ่งส่งผลให้ระดับผลการเรียนวิชาการเพาะเลี้ยงปลาตู้สูงขึ้น

4. ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ คือ ปลาตู้หาลามและไส้อ้วปลาตู้

5. นักเรียนเข้าร่วมโครงการมีรายได้ระหว่างเรียน

6. งบประมาณที่ได้รับจากทางโรงเรียน และโครงการการจัดที่พักนักเรียนมีความเพียงพอต่อการดำเนินโครงการเพาะเลี้ยงปลาตู้ครั้งนี้ ซึ่งสามารถดำเนินการต่อเนื่องในปีต่อไปได้

ปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาของโรงเรียนสองแคววิทยาคม

ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินการ	เทคนิควิธีการแก้ปัญหาของสถานศึกษา
1. ในช่วงของการอนุบาลลูกปลาตก พบว่ามีลูกปลาดุกจำนวนมากตาย เนื่องจากมีเศษใบไม้เล็ก ๆ ตกลงไปใบบ่อ ทำให้เกิดน้ำเสียได้ง่าย จึงทำให้ต้องมีการเปลี่ยนน้ำบ่อย ๆ	1. ในช่วงของการอนุบาลลูกปลาดุกควรจัดทำใบบาง ๆ หรือแกลบคลุมบ่อเพื่อป้องกันเศษใบไม้เล็ก ๆ ตกลงไปใบบ่อ
2. นักเรียนกลุ่มสนใจเข้าร่วมโครงการมีจำนวนมากขึ้น ทำให้การลงมือปฏิบัติได้ไม่ทั่วถึง	2. ถ้ามีนักเรียนกลุ่มสนใจมากเกินไปควรแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นหลายกลุ่ม และจัดการเรียนการสอนไม่ให้ความเรียนตรงกัน เพื่อให้ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างทั่วถึง
3. อุปสรรคในการอนุบาลปลาดุก อาหารฮอริโมน ปุ๋ย และยาต่าง ๆ ที่ใช้ในการเพาะเลี้ยงปลาดุกมีราคาสูง อาจจะมีกระทบกับงบประมาณที่มีอยู่	3. ควรหาแนวทางลดต้นทุนโดยจัดหาวัสดุที่มีในท้องถิ่นหรือตามธรรมชาติมาเป็นอาหารปลา

ปัจจัยหรือองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงาน

1. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่เห็นวิสัยและกำลังใจ ให้คำแนะนำและช่วยเหลือปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชา
2. นโยบายเป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้
3. บุคลากรในสถานศึกษาเป็นตัวจักรที่สำคัญที่ทำให้การขับเคลื่อนในการดำเนินโครงการด้านเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาผ่านเกณฑ์การประเมิน
4. ชุมชน/ ผู้ปกครอง ให้การสนับสนุนแก่สถานศึกษาทุก ๆ ด้าน
5. สิ่งแวดล้อม/ แหล่งเรียนรู้ โรงเรียนสองแคววิทยาคมมีข้อได้เปรียบอยู่ที่มีแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษามากมาย

นวัตกรรมหรือสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ได้จากการดำเนินโครงการ โรงเรียนได้ใช้

กระบวนการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ไตรสิกขา คือ กระบวนการพัฒนา 3 ด้าน

1. ศีล พัฒนากาย วาจา ให้เรียบร้อย
2. สมาธิ พัฒนาจิตใจ คือ ทำให้มีคุณธรรม
3. ปัญญา พัฒนาความรู้เกี่ยวกับความรู้ที่เกิดขึ้นจากการฟัง ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการคิด ความรู้ที่เกิดจากการลงมือกระทำ

สิ่งที่สถานศึกษาวางแผนที่จะดำเนินการต่อไป โรงเรียนได้จัดทำโครงการโรงเรียนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีกิจกรรมการดำเนินงาน ดังนี้

1. กิจกรรมปลูกข้าว
2. กิจกรรมพืชสวนครัว รั้วกินได้
3. กิจกรรมออมไม่มอด
4. กิจกรรมชีวภาพเพื่อสิ่งแวดล้อม
5. กิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน
6. กิจกรรมหอพักนักเรียน
7. กิจกรรมการเลี้ยงปลาตู้ครบวงจร

สิ่งที่สถานศึกษาต้องการได้รับสนับสนุน

1. การปรับปรุงที่ ชุตสระ ฯลฯ โดยขอความร่วมมือจากสำนักงานทหารพัฒนาภาค 3
2. การให้การสนับสนุนด้านสติปัญญา จากครู ภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน โดยโรงเรียนได้จัดทำสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและนอกโรงเรียน

3. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน

ตั้งอยู่ หมู่ที่ 1 ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58000 เปิดทำการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ ชื่อผู้บริหาร นายอดิสรณ์ พวงทอง

ภาพที่ 4.3 แสดงภาพกิจกรรมของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน

กิจกรรมเด่นของสถานศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คือ ธนาคารขยะ มีวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

1. นักเรียนร่วมประชุมเพื่อวางแผนการสำรวจปัญหาในโรงเรียน
2. นักเรียนสำรวจปัญหาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า ปัญหาหนึ่งของโรงเรียน คือ ปัญหาโรงเรียนมีขยะเป็นจำนวนมากและไม่ได้ใช้ประโยชน์ และมีปัญหาเรื่องการกำจัดขยะ
3. นักเรียนร่วมกันวางแผนการทำงาน โดยมีขั้นตอนดังนี้
 - 3.1 ประชาสัมพันธ์โครงการขยะรีไซเคิลและประชาสัมพันธ์การรับซื้อขยะ (แผ่นพับ, เสียงตามสาย, ป้ายประชาสัมพันธ์ และเว็บไซต์ของโรงเรียน)
 - 3.2 จัดหา รับซื้อขยะ และจัดแยกประเภทของขยะ
 - 3.3 จำหน่ายขยะประเภทพลาสติก, แก้ว, กระดาษ ฯลฯ
 - 3.4 กระดาษเก่าบางส่วนนำมาทำเป็นกระดาษรีไซเคิล เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ เช่น ประดิษฐ์เศษวัสดุ
 - 3.5 ใบไม้นำมาทำปุ๋ยหมัก
 - 3.6 เศษอาหารนำมาทำปุ๋ยชีวภาพ
 - 3.7 สรุปโครงการและประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์, แผ่นพับ ฯลฯ

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

1. นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม
2. มีการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ลดปัญหาปริมาณขยะ
3. ขยะถูกนำไปใช้ประโยชน์ เช่น นำไปประดิษฐ์เศษวัสดุ, ปุ๋ยหมัก, ปุ๋ยชีวภาพ และจำหน่ายเป็นรายได้
4. นักเรียนมีทักษะในการทำงานและมีทักษะในการทำงานกลุ่ม
5. นักเรียนมีความสามารถในการจัดทำเว็บไซต์และการสืบค้นข้อมูล

ปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน

ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน	เทคนิควิธีการแก้ปัญหาของสถานศึกษา
1. แหล่งความรู้ในเรื่องการสอนแบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้มีน้อย	- จัดประชุมชี้แจง - ส่งบุคลากรรวมอบรม - จัดหาเอกสารให้ศึกษาด้วยตนเอง - ศึกษาทางอินเทอร์เน็ต
2. งบประมาณในการจัดกิจกรรมบางสาระไม่เพียงพอ เช่น สาระการงานฯ ต้องใช้อุปกรณ์ที่มีราคาแพงหรือใช้เป็นค่าตอบแทนวิทยากรที่มาให้ความรู้	- มีการปรับกิจกรรมตามความเหมาะสม - ใช้บุคลากรที่มีอยู่ เช่น ภารโรงสอนดนตรีไทย การทำปางชอย (ศิลปะการดูแลสุขภาพของท้องถิ่นชาวไทยใหญ่) งานโรงสีข้าวพระราชทาน

ปัจจัยหรือองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงาน

1. ได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างแก่ชุมชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในเรื่องการดำเนินการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้รับงบประมาณสนับสนุน 50,000 บาท

2. โรงเรียนได้ดำเนินการทั้งในด้านการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมอาชีพ ฯลฯ ส่วนใหญ่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่แล้ว ซึ่งทำได้อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด เช่น การสอนงานอาชีพต่าง ๆ ทั้งเกษตรและงานช่าง ๆ การดำเนินการสอน (โครงการส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน) โครงการธนาคารขยะ โครงการวิทยาศาสตร์ การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม โครงการสวนพฤกษศาสตร์ การใช้มาตรการประหยัด ฯลฯ

นวัตกรรมหรือสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ได้จากการดำเนินงาน

ในปีการศึกษา 2549 โรงเรียนได้จัดทำนวัตกรรมการแสดงผลงานศิลปะ เพื่อบูรณาการกับการเฉลิมฉลองการครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ขององค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ซึ่งเป็นการบูรณาการความรู้ในเรื่องการแสดงนาฏศิลป์ ดุริยางค์ งานช่างไฟฟ้า การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ งานคอมพิวเตอร์ ฯลฯ มาจัดทำเรื่องราวเกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ และการที่ทรงช่วยเหลือชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยจัดแสดงที่โรงเรียนและศาลากลางจังหวัด เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระองค์ท่าน ในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2549

สิ่งที่สถานศึกษาวางแผนที่จะดำเนินการต่อไป

1. นักเรียนมีจิตสำนึกและใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนเป็นนิสัย
2. นักเรียนมีรายได้และมีเงินออมสะสมไว้
3. มีการดำเนินการด้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจังต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างสำหรับชุมชน เป็นแหล่งศึกษา และให้บริการแก่ชุมชน

สิ่งที่สถานศึกษาต้องการได้รับสนับสนุน

1. วิทยากรท้องถิ่นหลายอาชีพและนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพอิสระได้ในอนาคต
2. สำนักงานเกษตรจังหวัดในเรื่องการให้ความรู้เรื่องของพืชและสัตว์
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเรื่องของการจัดศูนย์จำหน่ายสินค้า และผลผลิตของนักเรียน และควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

4. โรงเรียนบ้านป่าลาน

ตั้งอยู่ หมู่ที่ 3 ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58000
เปิดทำการสอนชั้นอนุบาล 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน
เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชื่อผู้บริหาร นายประวิทย์ คำภีระ

ภาพที่ 4.4 แสดงภาพกิจกรรมของโรงเรียนบ้านป่าลาน

กิจกรรมเด่นของสถานศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โครงการปฏิบัติธรรมนำ
ชีวิตเยาวชน มีวิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประชุมจัดทำโครงการของโรงเรียนและเสนอโครงการ
 2. ปรับปรุงรายละเอียดของโครงการ
 3. ประชุมแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบโครงการ
 4. ปฏิบัติงานตามโครงการ จัดกิจกรรมต่าง ๆ
 5. นิเทศโครงการ
 6. วัดผลและประเมินผลโครงการ
 7. สรุปรายงานผลโครงการเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป
- การดำเนินกิจกรรม**

1. นักเรียนนั่งสมาธิ ฟังธรรม แผ่เมตตา ก่อนเข้าเรียนทุกวัน
2. นักเรียนไหว้พระ สวดมนต์ แผ่เมตตา ก่อนเข้าเรียนวิชาพระพุทธศาสนา
3. นักเรียนสวดมนต์สรภัญญะ นั่งสมาธิ แผ่เมตตา ในชั่วโมงประชาธิปไตยทุกวันศุกร์
4. นักเรียนขึ้นวัด ฟังธรรม ทุกวันพระ พร้อมทั้งจัดบันทึกหลักธรรมนำไปปฏิบัติ
5. นักเรียนปฏิบัติธรรมถือศีล 8 ที่วัดป่าลานและวัดป่าบ้านใหม่ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

6. จัดประกวดมารยาทนักเรียน
7. ประกาศคนดีศรีโรงเรียนทุกวัน (ผู้ที่กระทำคุณงามความดี)
8. นักเรียนดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
9. นักเรียนทำบัญชีคุณธรรม (บันทึกความดีและไม่ดีของตนเอง)
10. จัดค่ายแห่งการเรียนรู้ นำนักเรียนไปเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไปแหล่งเรียนรู้ด้าน

พระพุทธศาสนา และด้านวัฒนธรรมภูมิปัญญาชาวบ้าน

11. ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลา เลี้ยงหมู เพาะเห็ด
12. กิจกรรมชุมนุมสืบสานงานศิลป์ (การชลุ้ลายไทยใหญ่)
13. การฝากเงินออมทรัพย์กับทางโรงเรียน

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

1. นักเรียนดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. นักเรียนยึดมั่นในพระพุทธศาสนา นำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต
3. นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมที่งดงาม
4. นักเรียนเป็นคนดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และประเทศชาติ
5. นักเรียนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
6. นักเรียนมีกิริยามารยาทที่เรียบร้อย อ่อนน้อม ถ่อมตน มีน้ำใจ และมีความเมตตา
7. นักเรียนเป็นคนประหยัด รู้จักการอดออม
8. นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีรายได้ระหว่างเรียน

**ปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อน
เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีดังนี้**

ตารางที่ 4.4 แสดงปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาของโรงเรียนบ้านป่าลาน

ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน	เทคนิควิธีการแก้ปัญหา
1. ขาดแคลนงบประมาณในการจัดกิจกรรม	1. ระดมปัจจัยความช่วยเหลือด้านกำลังกาย กำลังทรัพย์ จากคณะครู ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น จากวัด มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย และหน่วยงาน องค์กร ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ
2. บุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ ความตระหนักในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2. ส่งเสริมบุคลากรเข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ จัดศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นแกนนำและประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจัยหรือองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงาน

1. การได้รับความร่วมมือจากคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง องค์กร มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี
2. โรงเรียนมีการวางแผนที่ดี วิเคราะห์สภาพองค์กรของตนเอง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล
3. บุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษามีความเข้มแข็งทุ่มเทกำลังใจ กำลังกาย มุ่งมั่นที่จะพัฒนาโรงเรียนและนักเรียน

นวัตกรรมหรือสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ได้จากการดำเนินงาน

นวัตกรรม การจัดค่ายคุณธรรม ค่ายแห่งการเรียนรู้

สิ่งที่สถานศึกษาวางแผนที่จะดำเนินการต่อไป

ดำเนินงานตามโครงการการจัดกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ในแผน และริเริ่มโครงการนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สอดคล้องและสนองต่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีการขยายผลต่อชุมชนและสถานศึกษาใกล้เคียง

สิ่งที่สถานศึกษาต้องการได้รับสนับสนุน

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. การศึกษาดูงานในต่างจังหวัด ที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น นิทรรศการ งานมหกรรมการศึกษา

หน่วยงานภายนอกที่ต้องการความช่วยเหลือ คือ

โครงการพระราชดำริ โครงการหลวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพลังงาน กระทรวงการคลัง มูลนิธิที่เกี่ยวข้องทำงานด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. โรงเรียนร่มเกล้าปางตองในโครงการพระราชดำริ ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐาน

ตั้งอยู่ หมู่ที่ 4 ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58000 เปิดทำการสอนชั้นก่อนประถม ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ชื่อผู้บริหาร นายธนา อ่อนเกิด

โรงเรียนร่มเกล้าปางตองในโครงการพระราชดำริ มีเนื้อที่ 60 ไร่ จัดการเรียนการสอน 3 ระดับ คือ ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีนักเรียนทั้งสิ้น 268 คน เป็นชาย 127 คน เป็นหญิง 141 คน มีทั้งหมด 5 ไร่ นักเรียนทั้งหมดมีฐานะยากจนและเป็นเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา จัดการเรียนการสอนแบบพึ่งพาตนเอง (เกษตรพอเพียง) เป็นโรงเรียนพักนอนประจำ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติ

ภาพที่ 4.5 แสดงกิจกรรมของโรงเรียนร่มเกล้าปางตอง

กิจกรรมเด่นของสถานศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คือ กิจกรรมฟาร์มสัตว์

เพื่อการศึกษาของโรงเรียนร่มเกล้าปางตองที่จัดการศึกษารูปแบบพึ่งตนเอง โดยกิจกรรมฟาร์มสัตว์ มีการเลี้ยงหมู ไก่ไข่บนบ่อปลา ไก่พื้นเมือง นกกระทา และการเลี้ยงปลาเบญจพรรณและปลาดุก โดยนักเรียนได้รับการปฏิบัติจริง

โรงเรียนร่มเกล้าปางตองในโครงการพระราชดำริ ได้ดำเนินการเลี้ยงอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลา 10 ปีแล้ว ซึ่งมีโรงเรียนเลี้ยงหมู โรงเรียนเลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา โรงเรียนเลี้ยงไก่พื้นเมือง โรงเรียนนกกระทา โรงเพาะเห็ด และการเลี้ยงปลาเบญจพรรณและปลาดุก

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

โรงเรียนได้ผลผลิตจากการเลี้ยงหมู ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง นกกระทา และปลาเป็นอาหารโปรตีน สำหรับนักเรียนพักนอนประจำในการประกอบอาหารทั้ง 3 มื้อ และเป็นการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องไม่มีวันหยุดกิจกรรม แม้แต่เวลาที่ปิดภาคเรียน

แผนภาพที่ 4.3 แสดงกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนร่มเกล้าปางตอง

ที่มา: โรงเรียนร่มเกล้าปางตอง (2552)

ปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีดังนี้

**ตารางที่ 4.5 แสดงปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาของโรงเรียนร่มเกล้าปางตอง
ในโครงการพระราชดำริ**

ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน	เทคนิควิธีการแก้ไขปัญหา
1. ขาดยานพาหนะในการขนส่งจำและอาหารสัตว์	- ใช้รถยนต์ส่วนตัว
2. ขาดงบประมาณเพื่อจัดซื้ออาหาร พันธุ์สัตว์ อุปกรณ์ และเวชภัณฑ์	- ยืมเงินจากอาหารกลางวันของสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และขยายพันธุ์เอง
3. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องแม้แต่ปิดภาคเรียน กิจกรรมก็ยังคงต้องดำเนินอยู่ มิฉะนั้น กิจกรรมจะขาดการต่อเนื่องไม่สมบูรณ์	- นักเรียนและภารโรงจะต้องมีเวรยามในการดูแลเลี้ยงดูในช่วงวันหยุดราชการและปิดภาคเรียน 2 ภาคเรียน - คัดเลือกนักเรียนที่ชอบกิจกรรมด้านนี้เป็นหลัก 3-5 คน รับผิดชอบ

ปัจจัยหรือองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงาน

1. กิจกรรมดำเนินงานในฟาร์มสัตว์เป็นรูปธรรมและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลานาน
2. ผู้บริหาร ครู นักเรียน และภารโรง มีความรับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ฯ
3. ในหลักการของโรงเรียน ฯ มีนโยบายช่วยผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากจน ในการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง มีการปฏิบัติจริงด้านการผลิตอาหารโปรตีนและพืชผักสวนครัวตามฤดูกาล และเมื่อจบการศึกษาไปแล้วสามารถพึ่งตนเองได้ในระดับหนึ่ง
4. โรงเรียนอยู่เขตราชฐานศูนย์ปางตองในโครงการพระราชดำริ ทุกปีจะต้องเตรียมการรับเสด็จและมีบุคคลสำคัญเข้าเยี่ยมชมตลอดเวลา
5. มีคณะครู บุคลากรโรงเรียนต่าง ๆ มาดำเนินการ

สิ่งที่สถานศึกษาวางแผนที่จะดำเนินการต่อไป

โรงเรียนมีแผนการที่จะดำเนินกิจกรรมปรัชญาเกษตรแบบพอเพียงให้เต็มรูปแบบ

สิ่งที่สถานศึกษาต้องการได้รับสนับสนุน

ต้องการให้คณะครู นักเรียน ได้รับความรู้เพิ่มเติม โดยศึกษาดูงานจากโครงการพระราชดำริที่ประสบผลสำเร็จในรูปแบบปรัชญาเกษตรพอเพียง

6. โรงเรียนขุนยวมวิทยา

ตั้งอยู่ หมู่ที่ 1 ถนนกฤษสุภธรรม ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58140 เปิดทำการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ชื่อผู้บริหาร นายอรรถเสฏฐ์ สุสุข ชื่อครูผู้รับผิดชอบ นายทงศักดิ์ ปัญญา

ภาพที่ 4.6 แสดงกิจกรรมของโรงเรียนขุนยวมวิทยา

กิจกรรมเด่นของสถานศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนขุนยวมวิทยา ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการทั้งในและนอกหลักสูตรที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ กิจกรรมการออมทรัพย์ ธนาคารความดี กิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนา โครงการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โรงเรียนขุนยวมวิทยาได้ดำเนินการ โดยจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการโรงเรียน คณะครู ตัวแทนนักเรียน ร่วมกันวางแผนจัด

**ปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อน
เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีดังนี้**

ตารางที่ 4.6 แสดงปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาของโรงเรียนขุนยวมวิทยา

ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน	เทคนิควิธีการแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา
- งบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้ง กิจกรรมในและนอกหลักสูตรมีไม่เพียงพอต่อ การจัดการแต่ละครั้ง	- ระดมทุนสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ

ปัจจัยหรือองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงาน

1. ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ตระหนักและเห็นความสำคัญในการดำเนินชีวิตตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. หน่วยงาน องค์กร ชุมชน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมและเป็นกำลังใจที่สำคัญในการ
ผลักดันกิจกรรมของสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

สิ่งที่สถานศึกษาวางแผนที่จะดำเนินการต่อไป

1. บริหารสถานศึกษา พัฒนาหลักสูตร จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมและเน้น
การดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยทุกส่วนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สิ่งที่สถานศึกษาต้องการได้รับสนับสนุน

1. ต้องการมีเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การทัศนศึกษา การศึกษาดูงาน การเยี่ยม
ชมนิทรรศการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่คณะครู นักเรียน
ผู้ปกครอง

7. โรงเรียนปายวิทยาคาร

ตั้งอยู่ เลขที่ 104 หมู่ 4 ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58130 เปิดทำการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ชื่อผู้บริหาร นายพรเทพ ศุภราภรณ์

ภาพที่ 4.7 แสดงกิจกรรมของโรงเรียนปายวิทยาคาร

กิจกรรมเด่นของสถานศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คือ การบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรสถานศึกษา

เยาวชนถือเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ที่ผ่านมากการจัดการศึกษาส่วนใหญ่เอื้อต่อการพัฒนาเชิงอุตสาหกรรม ซึ่งตอบสนองต่อทุนนิยมเป็นหลัก ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ขาดมิติทางด้านสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีและสิ่งแวดล้อม จากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงมีกระแสพระราชดำรัส เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2548 ทรงเป็นห่วงพสกนิกรชาวไทย โดยให้ยึดแนวทางการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” จึงเป็นแนวปรัชญาที่พระองค์ทรงชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม การน้อมนำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตไปสู่การประกอบสัมมาอาชีพหาเลี้ยงตนอย่างถูกต้องนั้น จำเป็นต้องผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการไตร่ตรอง และจากการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ดังนั้นโรงเรียนปายวิทยาคารจึงได้นำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการลงในหลักสูตรสถานศึกษาในทุกระดับชั้น เพื่อเป็นการปูพื้นฐานและขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาต่อไป โดยมีวิธีการขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

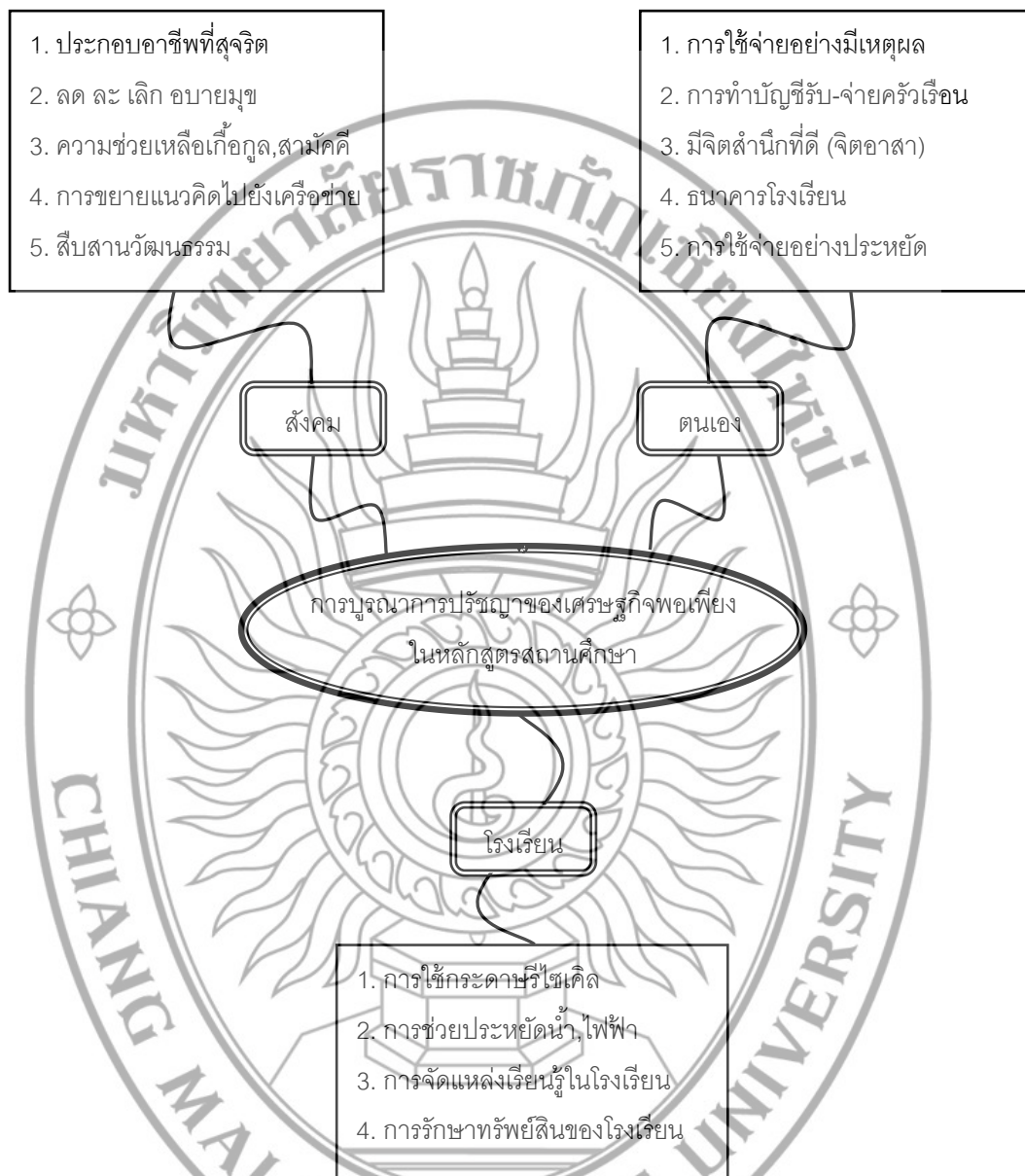
1. จัดทำโครงการน้อมนำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่หลักสูตรสถานศึกษา
2. ประชุมอบรมให้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ปกครอง
3. ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างหน่วยการเรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระในทุกระดับชั้น ให้ นักเรียนได้เรียนรู้ทฤษฎีและลงมือปฏิบัติจริงในกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่จัดขึ้นในโรงเรียน อาทิเช่น การประหยัดน้ำและไฟฟ้า โดยปิดเมื่อไม่ต้องการใช้ การออมทรัพย์กับธนาคารโรงเรียน การดูแลทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน การเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเป็นประชาธิปไตย การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และความมีมารยาท ฯลฯ

4. การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง เพื่อสร้างองค์ความรู้ของตนเอง
5. การสร้างเครือข่ายและการขยายผลสู่โรงเรียนเครือข่ายและชุมชน

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

1. ครู-อาจารย์มีความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปสร้างหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกระดับชั้นได้ และมีการตั้งศูนย์กลางการเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น ศูนย์การเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย (พรรณไม้ในวรรณคดี) ศูนย์การเรียนรู้อุบัติเหตุในโรงเรียน (Disaster Prevention in School Center) ฯลฯ
2. นักเรียนได้เรียนรู้ทฤษฎีและได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่โรงเรียนได้จัดขึ้น
3. เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในโรงเรียน
4. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับชุมชน เช่น การศึกษาดูงานด้านการทำนํ้าหมักชีวภาพกับกลุ่มเกษตรกรในท้องถิ่น การปลูกผักปลอดสารพิษ ฯลฯ
5. คณะครูและนักเรียนได้น้อมนำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำรงชีวิต เช่น การใช้จ่ายอย่างประหยัด การเลือกซื้อสิ่งของที่จำเป็น ประโยชน์ การรักษาทรัพย์สินของส่วนรวมให้สามารถใช้งานได้ยาวนานขึ้น ฯลฯ

แผนภาพที่ 4.5 แสดงผลการดำเนินงานของโรงเรียนปายวิทยาคาร

ที่มา: โรงเรียนปายวิทยาคาร (2552)

**ปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อน
เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีดังนี้**

ตารางที่ 4.7 แสดงปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาของโรงเรียนปายวิทยาคาร

ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน	เทคนิควิธีการแก้ไขปัญหา
1. นักเรียนยังมีการใช้จั่วอย่างไม่เป็นเหตุผล เท่าที่ควร	1. ชุมชน สังคม และครูอาจารย์ต้องเป็นแบบอย่าง ที่ดีแก่นักเรียน และต้องพยายามส่งเสริมให้มี มากขึ้น เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับนักเรียน ต่อไป
2. การประหยัดค่าไฟฟ้าไม่เป็นไปตามแผน	2. โรงเรียนส่งเสริมให้มีการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษามากขึ้น ตลอดจนมีการจัดตั้งศูนย์ การเรียนรู้ในโรงเรียนเพิ่มเติม จึงทำให้ค่าไฟฟ้าไม่ สามารถลดลงได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่อย่างไร ก็ตาม มาตรการลดค่ากระแสไฟฟ้าของโรงเรียนก็ ยังดำเนินการต่อไป
3. กิจกรรมที่ส่งผลไปยังชุมชนและโรงเรียน เครือข่ายยังไม่กว้างขวาง	3. สร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียงให้มีความหลากหลายมากขึ้น และพยายามเพิ่มความเข้มข้นในเนื้อหาสาระและ การปฏิบัติให้มากขึ้น

ปัจจัยหรือองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงาน

1. ปัจจัยด้านโครงสร้างการบริหารงานมีความชัดเจน โรงเรียนได้รับการคัดเลือก
เข้าร่วมโครงการโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจของ
กระทรวงศึกษาธิการในปี พ.ศ.2550 จึงมีการปรับโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนอย่างมีทิศทาง
และมีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน จึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างเรียบร้อย

2. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร เป็นข้อตกลงในการทำงานร่วมกันของบุคลากร ในโรงเรียน

2.1 ความเป็นเอกภาพในนโยบายหลากหลายในทางปฏิบัติ

2.2 ทำงานเชิงระบบ มีนโยบาย กฎ ระเบียบ มาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นตัวกำกับ

2.3 มีความสมัครสมาน สามัคคี เสียสละ อุทิศตนให้กับสถานศึกษา

2.4 การน้อมนำพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ณ สีห
บัญชร พระที่นั่งอนันตสมาคม เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2549 มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

- ประการแรก คือ การที่ทุกคนคิด พูด ทำด้วยความเมตตา มุ่งดี มุ่งเจริญต่อกัน
- ประการที่สอง คือ การที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงาน ประสานประโยชน์กัน ให้งานที่ทำสำเร็จผลทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่น และแก่ประเทศชาติ
- ประการที่สาม คือ การที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริต ในกฎ กติกา และในระเบียบแบบแผนโดยเท่าเทียมเสมอกัน
- ประการที่สี่ คือ การที่ต่างคนต่างพยายามทำความความคิดเห็นของตนให้ถูกต้อง เทียบตรง และมั่นคงอยู่ในเหตุการณ์ในผล หากความคิด จิตใจ และการประพฤติปฏิบัติที่ลงรอย กันในทางที่ดี ที่เจริญนี้ยังมีพร้อมมูลภายในกาย ในใจของคนไทย ก็มั่นใจได้ว่าประเทศชาติจะ ดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไป

3. ปัจจัยด้านการทำงานเชิงระบบ

โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดการเชิงระบบและเน้นการพัฒนาเชิงคุณภาพโดยใช้วงจร เดมมิ่ง (Plan, Do, Check, Action) เมื่อดำเนินงานไปแล้ว ให้นำที่กผลการดำเนินงานเพื่อ ประโยชน์ในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

4. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากชุมชน

โรงเรียนส่งเสริมการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานราชการ องค์การบริหารส่วน จังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล องค์กรเอกชน และสถานที่ประกอบการในท้องถิ่น จึงทำให้ได้รับ สนับสนุนด้านงบประมาณก่อสร้างอาคารและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เช่น อาคารศูนย์วิทย บริการการเรียนรู้ชุมชน (อาคารคอมพิวเตอร์) ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติจากองค์การบริหารส่วน จังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณส่งเสริมด้านอาชีพจากมูลนิธิไทเกอร์วีดี จบสนับสนุนวงดุริยางค์ จากเทศบาลตำบลปาย ฯลฯ

นวัตกรรมหรือสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ได้จากการดำเนินงาน

1. การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระหว่างโรงเรียน
เครือข่าย

2. การจัดทำแผนการเรียนรู้แบบ Backward Design

สิ่งที่สถานศึกษาวางแผนที่จะดำเนินการต่อไป

1. การเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมตามหลักทางเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความ
หลากหลายมากขึ้น

2. การเพิ่มความเข้มข้นในเนื้อหาสาระให้ลงสู่การปฏิบัติมากขึ้น

สิ่งที่สถานศึกษาต้องการได้รับสนับสนุน

1. จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับภาค/ เขตตรวจราชการมากขึ้น

2. จัดตั้งศูนย์การจัดการและพัฒนาความรู้ (Knowledge Management Center) เพื่อ
เผยแพร่องค์ความรู้ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและตัวอย่างการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best
Practice) ของแต่ละโรงเรียน

8. โรงเรียนบ้านหมอแปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1

ตั้งอยู่ เลขที่ 23 หมู่ที่ 4 ตำบลแม่เนาตึง อำเภอป่าตอง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้บริหาร

สถานศึกษาชื่อ นายธนา อ่อนเกิด

ภาพที่ 4.8 แสดงกิจกรรมของโรงเรียนบ้านหมอแปง

กิจกรรมเด่นของสถานศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คือ กิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

แบ่งพื้นที่ของโรงเรียนส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่ปลูกบ้านไทยใหญ่จัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน มีเครื่องใช้ในครัวเรือนและเครื่องใช้ทางการเกษตรของชาวนาโบราณ อีกส่วนหนึ่ง เป็นบ่อเลี้ยงปลา นกข้าว มีพืชผักสวนครัว เป็นต้น เช่น แปลงผัก/สวนกล้วย เลี้ยงสุกรพันธุ์นาข้าว/ บ่อเลี้ยงปลา ปลูกต้นไม้ในวันต้นไม้แห่งชาติ โดยมีขั้นตอน คือ

1. โรงเรียนจัดให้มีชุมชนมยุวเกษตรกลุ่มเดียว
2. แบ่งกลุ่มรับผิดชอบงานในแต่ละชั้น
3. ดำเนินการตามกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ อาทิเช่น
 - 3.1 กลุ่มปลูกพืชผักเพื่ออาหารกลางวัน
 - 3.2 กลุ่มเลี้ยงสัตว์
 - 3.3 กลุ่มปลูกพืชไม้ดอกไม้ประดับ
 - 3.4 กลุ่มปลูกพืชสมุนไพร
 - 3.5 กลุ่มปลูกพืชทดแทนพลังงานด้วยต้นสบู่ดำ
 - 3.6 กลุ่มทอผ้าใช้เองตามหลักปรัชญาพอเพียง

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

1. นักเรียนรู้จักการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน
2. นักเรียนรู้จักกระบวนการคิดวิเคราะห์ในการดำรงชีวิตของตนเอง

ปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีดังนี้

1. ไม่มีปัญหา เพราะในชุมชนมีความเข้าใจต่อสถานศึกษาเป็นอย่างดี
 2. คณะกรรมการสถานศึกษารู้จักบทบาทหน้าที่ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- ปัจจัยสำคัญในการดำเนินงาน**

1. โรงเรียนเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง มีนักเรียนทั้งหมด จำนวน 125 คน
2. โรงเรียนมีนักเรียนหอพักทั้งหมด จำนวน 26 คน
3. โรงเรียนมีพื้นที่จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของ

สถานศึกษามากถึง 35 ไร่เศษ

4. โรงเรียนมีผลผลิตในด้านกิจกรรมการแข่งขันทักษะทางวิชาการทั้งในระดับจังหวัด

และในระดับภาคหลายกิจกรรม

5. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพ เช่น ครูได้รับการประเมินคุณภาพรางวัล เป็นครูดีเด่นในดวงใจถึง 2 คน

6. ครูมีวิทยฐานะชำนาญการทั้งหมด จำนวน 5 คน

นวัตกรรมและสิ่งเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่เอื้อต่อสถานศึกษาพอเพียง

1. นวัตกรรมโครงการวิถีพุทธ

2. โครงการทำความดีเพื่อพ่อของแผ่นดิน

สิ่งที่สถานศึกษาวางแผนจะดำเนินการต่อไป

1. พัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน

2. ฝึกให้นักเรียนรู้จักนำเอาแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ใน

สถานศึกษาและชุมชน

สิ่งที่สถานศึกษาต้องการได้รับการสนับสนุน

1. องค์กรท้องถิ่นช่วยสนับสนุนเรื่องงบประมาณ

2. เอกสารและสื่อเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. บุคลากรในโรงเรียนได้รับการพัฒนา

4. ต้องการศึกษาดูงานจากหน่วยงานของรัฐในเรื่องของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

9. โรงเรียนสังวาลวิทยา

ตั้งอยู่ หมู่ที่ 4 ตำบลแม่เหาะ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58110

เปิดทำการสอนชั้นอนุบาล 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
ชื่อผู้บริหาร นายเกษม กันทาหอม ชื่อครูผู้รับผิดชอบ นายพีระยุทธ์ นงศัยา

ภาพที่ 4.9 แสดงกิจกรรมของโรงเรียนสังวาลวิทยา

กิจกรรมเด่นของสถานศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คือ กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาคูณาภพชีวิตตามหลักทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง มีวิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
2. ประชุมคณะกรรมการวางแผนการดำเนินงาน
3. จัดทำโครงการ เสนอโครงการ
4. ดำเนินกิจกรรมตามโครงการ นักเรียนทำกิจกรรม ดังนี้

4.1 การปลูกชาโยเด่

1) เตรียมการปลูก ขุดหลุมประมาณ 1×1 ฟุต ลึก 1 ฟุต ให้แต่ละกลุ่มห่างกัน 2 เมตร นำเสาไม้ที่เตรียมไว้ฝังลงในหลุม แล้วกลบให้แน่น นำไม้ไผ่มาตั้งกับเสาแต่ละต้น โดยใช้ตะปูตอกติดทั้งแนวยาวและแนวขวาง

2) การปลูก ขุดหลุมที่ข้างเสาประมาณ 10×10 นิ้ว แล้วนำปุ๋ยลงไปผสมกับดินให้เข้ากัน นำพันธุ์ชาโยเด่มาปลูกลงในหลุมที่เตรียมไว้

3) การดูแลรักษา รดน้ำทุกวัน พรอนดินใส่ปุ๋ยคอกเดือนละ 1 ครั้ง

4) การเก็บผลผลิต ยอด และผลนำมาประกอบอาหารได้หลายชนิด

5) ผลผลิต จำหน่ายและสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันนักเรียนพักนอน

4.2 การปลูกผักในถุง

1) การเตรียมดินปลูก ใช้อัตราส่วนดังนี้ ดินร่วน 3 ส่วน ปุ๋ยคอก 1 ส่วน แกลบ 1 ส่วน และปุ๋ยหมักจุลินทรีย์ 1 ส่วน โดยผสมดินให้ส่วนผสมคลุกเคล้าทั่วถึงกัน

2) การบรรจุดินปลูกลงในถุง ควรบรรจุดินโดยให้ดินปลูกต่ำกว่าปากถุงปลูก 1 ซม. ไม่ควรบรรจุดินเสมอหรือพูนสูงกว่าปากถุงปลูก

3) การเลือกพื้นที่วางถุงปลูก ควรวางในที่โล่งแจ้งและได้รับแสงอย่างทั่วถึง

4) การปลูกและวิธีการปลูก ปลูกโดยการหว่านเมล็ดแล้วแยกต้นกล้าปลูก โดยให้ต้นกล้ามีใบจริงประมาณ 3-4 ใบ ควรปลูกถุงละ 1 ต้น

5) การบำรุงรักษา รดน้ำ พรอนดิน ใส่ปุ๋ย และป้องกันกำจัดศัตรูพืช

6) การเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรเก็บในเวลาเช้า-เย็น

7) ผลผลิต จำหน่าย และสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันนักเรียนและนักเรียนพักนอน

4.3 การเลี้ยงหมูหลุม

1) เตรียมคอก บริเวณที่จะสร้างคอกไม่ควรเป็นพื้นที่ต้ำน้ำท่วมขัง และควรเป็นที่ร่มได้ต้นไม้อากาศถ่ายเทได้ดี

2) การเตรียมวัสดุพื้นคอก ปูพื้นคอกโดยใช้แกลบ 10 ส่วน ผสมดินละเอียด 1 ส่วน เทลงก้นหลุมที่ขุดไว้ให้มีความหนา 30 ซม. แล้วใช้เกลือเม็ด 1 ถ้วยตราไก่หรือประมาณครึ่งลิตรโรยหน้า แล้วใช้น้ำหมักชีวภาพ 2 ชั้นแกง ผสมน้ำ 1 บัว (10 ลิตร) ราดให้ทั่ว ทำเหมือนเดิมอีก 2 ชั้น จนเท่าระดับพื้นดิน ช่วงนี้วัสดุพื้นคอกจะยังร้อนจากการทำงานของจุลินทรีย์ ทิ้งไว้ประมาณ 10 วัน จึงนำหมูเข้าอยู่ได้

3) การนำหมูเข้ามาอยู่ในคอก ควรสาดน้ำหมักชีวภาพลงบนพื้นคอกเพิ่มเติมอีกทุก ๆ 5-7 วัน ครั้งละ 1 บัวรดน้ำ

4) การเลี้ยงดู จะใช้แกลบและเศษอาหารในการเลี้ยงหมู

5) ผลผลิต สนับสนุนโครงการอาหารกลางวันนักเรียนและนักเรียนพักนอน

5. มีการติดตาม นิเทศ และประเมินผลโครงการ

6. ประชุมคณะกรรมการ สรุปผลงาน

7. รายงานสรุปผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารรับทราบ

8. นำผลที่ได้รับปฏิบัติไปปรับปรุงแก้ไข

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

1. โรงเรียนมีโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง

2. โรงเรียนมีโครงการที่สนับสนุนโครงการอาหารกลางวันของนักเรียนพักนอน

3. สนับสนุนให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีรายได้ระหว่างเรียน

4. ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในหลักทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น

5. นักเรียนได้ฝึกความสามัคคี ความอดทน ความรับผิดชอบ และรู้จักบทบาทหน้าที่

ของตนเอง

6. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

แผนภาพที่ 4.6 แสดงผลการดำเนินงานของโรงเรียนสังวาลวิทยา

ที่มา: โรงเรียนสังวาลวิทยา (2552)

**ปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อน
เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีดังนี้**

ตารางที่ 4.8 แสดงปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ไขปัญหาของโรงเรียนสังวาลวิทยา

ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน	เทคนิควิธีการแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา
- ด้านบุคลากร โรงเรียนขาดแคลนบุคลากร ในการทำงาน เพราะโครงการหรือกิจกรรม บางอย่างต้องใช้ความสามารถเฉพาะทาง ซึ่งบุคลากรที่มีอยู่ไม่ชำนาญ	- ส่งบุคลากรไปอบรมและศึกษาดูงาน - เชิญวิทยากรให้ความรู้ - ส่งบุคลากรไปศึกษาดูงานนอกสถานที่
- ด้านแหล่งเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น หายากและไม่ตรงกับโครงการหรือกิจกรรม	- รวบรวมและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ใน ท้องถิ่น
- ด้านสื่อ/ วัสดุกรรม สื่อและวัสดุกรรม บางอย่างหายากและต้องใช้งบประมาณสูง	- ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นทดแทน - ขอความอนุเคราะห์และสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่น

ปัจจัยหรือองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงานของสถานศึกษา

1. **ผู้บริหารสถานศึกษา** ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรู้และเข้าใจใน
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนการทำงานของครูและ
บุคลากรทางการศึกษาได้ดี

2. **ครูและบุคลากร** โรงเรียนได้รับความสนับสนุนและความร่วมมือกันเป็นอย่างดีใน
การดำเนินงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา คณะครูแต่ละช่วงชั้นให้
ความสนับสนุน ความสามัคคี ความรับผิดชอบ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนผู้ปกครอง
นักเรียน กรรมการสถานศึกษา เห็นความสำคัญและให้การร่วมมือสนับสนุนทำให้งานเสร็จลุล่วง
ไปด้วยดี

3. **แผนการเรียนรู้** ได้นำแผนการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเพิ่มเติมและ
ปรับปรุงให้สอดคล้องกับหลักสูตรของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมโรงเรียนวังไกลกังวล
โดยบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ของแต่ละช่วงชั้น อีกทั้ง จัดทำใบความรู้ ใบงานเพิ่มเติม
ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

4. **โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง** เป็นนวัตกรรมหนึ่งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีการศึกษา 2549 และเป็นโครงการในแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนในปีการศึกษา 2550 เป็นโครงการที่มีกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และนักเรียนปฏิบัติได้จริง และสามารถเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาได้

ผู้เรียนมีความรู้และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียนได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 มีการออมทรัพย์ของนักเรียนทุกวัน เป็นการทำให้นักเรียนรู้จักประหยัด อดออม แบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น มีวินัยในการใช้จ่าย รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

ช่วงชั้นที่ 2 มีการปลูกฝังให้นักเรียนใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

ช่วงชั้นที่ 3 นักเรียนจัดทำโครงการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน โดยมีโครงการธนาคารขยะ (รีไซเคิล)

ช่วงชั้นที่ 4 นักเรียนจัดทำโครงการการเก็บและการถนอมอาหาร โครงการการดัดแปลงอาหาร

สิ่งที่สถานศึกษาวางแผนที่จะดำเนินการต่อไป

1. โครงการธนาคารขยะ (รีไซเคิล)
2. โครงการธนาคารโรงเรียน
3. โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรมของครูและบุคลากรในโรงเรียน
4. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง
5. โครงการแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
6. โครงการเพาะเห็ดนางฟ้า

สิ่งที่สถานศึกษาต้องการได้รับสนับสนุน

1. วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเรื่องธนาคารขยะ จาก สสส.
2. วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเรื่องธนาคารโรงเรียน จากธนาคารกรุงไทย หรือธนาคารกสิกรไทย หรือ ธกส.

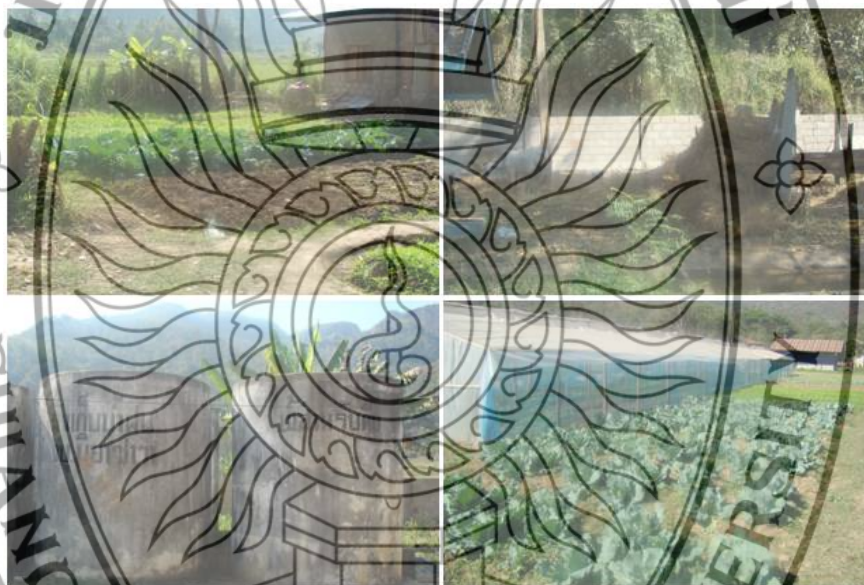
3. วิทยาการหรือผู้เชี่ยวชาญเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

4. เอกสารเกี่ยวกับเรื่องหลักทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับใช้ในห้องสมุด

5. การอบรมผู้นำนักเรียนเรื่องหลักทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

10. โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้าในโครงการตามพระราชดำริ

ตั้งอยู่ หมู่ที่ 3 ตำบลสบป่อง อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58150 เปิดทำการสอนชั้นอนุบาล 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ชื่อผู้บริหาร นายอนิรุทธ์ สายสายบุญผาง

ภาพที่ 4.10 แสดงกิจกรรมของโรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า

กิจกรรมเด่นของสถานศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คือ โรงเรียนพึ่งตนเอง โดยมีวิธีการและขั้นตอนการดำเนินงานตามวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผน จัดทำหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงพึ่งตนเองให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. การดำเนินงานกิจกรรม 9 กลุ่มงาน คือ

2.1 งานเกษตรกลาง มีหน้าที่ปลูกผักตามฤดูกาล เก็บผลผลิตส่งโรงงานอาหารผ่านระบบสหกรณ์

2.2 งานฟาร์มสัตว์ เลี้ยงปลา กบ สุกร โคพื้นเมือง แปรรูปส่งโรงงานอาหารผ่านระบบสหกรณ์ และมูลสัตว์ส่งโรงงานปุ๋ยหมัก

2.3 งานปุ๋ยหมัก มีหน้าที่ผลิตปุ๋ยหมักให้กลุ่มต่าง ๆ

2.4 นาข้าวและโรงสี มีหน้าที่ปลูกข้าว นำข้าวมาสี ข้าวสารส่งสหกรณ์ จำ แกลบ ส่งงานฟาร์มสัตว์และทำปุ๋ยหมัก

2.5 งานสหกรณ์ มีหน้าที่รับซื้อ ผลิต และจัดจำหน่าย

2.6 งานอาหารกลางวัน มีหน้าที่แปรรูปผลผลิต ประกอบอาหารกลางวัน

2.7 งานอาคารสถานที่ มีหน้าที่จัดสถานที่ให้เอื้อต่อการประกอบกิจกรรมทุกกิจกรรม

2.8 งานโรงเกลือ ผลิตเกลือผสมไอโอดีนจำหน่ายและแจกจ่ายโรงเรียนบริเวณใกล้เคียง

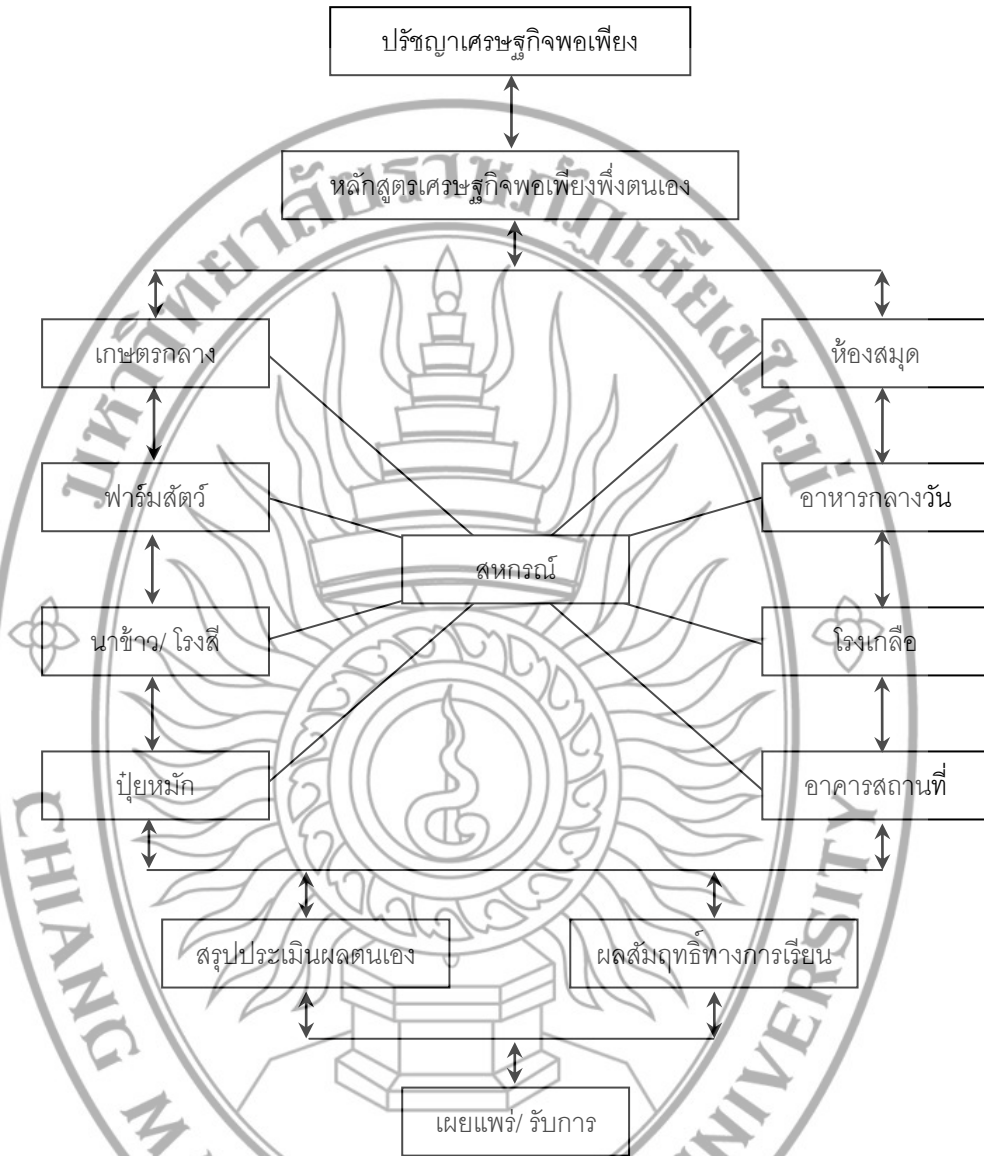
2.9 งานห้องสมุด จัดแหล่งศึกษาค้นคว้าตามความสนใจ

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

1. การประเมินตนเองประจำบ้านทุกเย็น ทำให้นักเรียนมีสติรอบคอบ ไม่ประมาท
2. ผลสัมฤทธิ์จากการเรียน นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และนำความรู้ไปใช้ได้จริง มีภูมิคุ้มกันทางความรู้ รู้จักประมาณตน
3. ผลงาน ผลผลิต และรายได้ของเด็ก ทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจ เกิดภูมิคุ้มกันทางรายได้ เกิดความรับผิดชอบ และเกิดแหล่งเรียนรู้ใหม่ ๆ
4. นักเรียน ครู และบุคลากรสามารถพึ่งตนเองได้
5. เป็นโรงเรียนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงในอำเภอปางมะผ้า
6. ผ่านการประเมินโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงในระดับเขตการศึกษา

การสรุปผลรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละปีการศึกษาและการจัดนิทรรศการเผยแพร่เกี่ยวกับงานโรงเรียนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงระดับอำเภอ

แผนภาพที่ 4.7 แสดงผลการดำเนินงานของโรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า

ที่มา: โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า (2552)

ปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อน
เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีดังนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงแสดงปัญหาอุปสรรคและเทคนิควิธีการแก้ไขปัญหาของโรงเรียน
ศูนย์ปางมะผ้า

ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน	เทคนิควิธีการแก้ปัญหาของสถานศึกษา
1. บุคลากรมีการโยกย้ายบ่อย	- ขอความร่วมมือจากบุคลากร
2. ภาระงานที่รับผิดชอบ ภาระงานที่หนักดูแล นักเรียนพักนอนประจำ ต้องซ่อมแซมอาคาร สถานที่หลังจากอุทกภัย	- ขอความร่วมมือจากบุคลากร
3. งานอาคารสถานที่ ที่พักนักเรียนพังชำรุด พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ พื้นที่ที่มีจำกัด	- เสนอขอขบประมาณเชิงกลยุทธ์ แผน 5 ปี - ขอความร่วมมือทั่วไป

ปัจจัยหรือองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงานของสถานศึกษา

1. ผลงานเชิงประจักษ์ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. โรงเรียนที่พึ่งตนเอง โดยมีกิจกรรมงาน 9 กลุ่มงานสนับสนุน
3. ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดกับนักเรียนสะท้อนทางพฤติกรรมและวิถีชีวิตจริง
4. ได้รับความร่วมมือจากคณะครู นักเรียน ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ
5. การนำหลักสูตรเศรษฐกิจพึ่งตนเองมาใช้

นวัตกรรมหรือสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ๆ

1. หลักสูตรเศรษฐกิจพึ่งตนเอง
2. หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง

สิ่งที่สถานศึกษาวางแผนที่จะดำเนินการต่อไป

1. พัฒนาปรับปรุงกิจกรรมและโครงการเดิมให้ดีขึ้นและเป็นเลิศและเผยแพร่สู่ชุมชนต่อไป
2. ปรับปรุงพื้นที่จากอุทกภัย โดยการปรับไถที่นาข้าว ผักโรงเรียน ที่ขยายพันธุ์ ที่ได้ยังพันธุ์สัตว์ ที่เพาะเห็ด

3. ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเป็นเลิศ

4. ปรับปรุงงานด้านอาคารสถานที่ งานที่พักรู้ นักเรียน งานรั้วโรงเรียนที่มั่นคง

ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน

สิ่งที่สถานศึกษาต้องการได้รับสนับสนุน

1. พันธุ์ข้าว และปรับพื้นที่จากกรมการข้าว จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2. พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เชื้อเห็ด เกษตรอำเภอ จังหวัด แม่ฮ่องสอน

3. การปลูกผักในโรงเรียน พร้อมโรงเรียน โครงการหลวงบ้านดง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

4. งานโรงสีข้าว ติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าอำเภอปางมะผ้า

5. งานหลักสูตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

6. งานผลิตแก๊สชีวภาพจากมูลสัตว์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้เชี่ยวชาญ พร้อมวิทยากร

7. หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน งานปรับปรุงบ้านพักนักเรียนและรั้วของโรงเรียน

จากการศึกษากรณีศึกษาและศึกษาเอกสารของสถานศึกษาต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 10 แห่ง ผสมผสานกับการศึกษาเอกสาร ภูมิ ระเบียบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 แล้ว สามารถสรุปกรอบสาระข้อมูลของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามรายละเอียดในตอน ที่ 3 ที่จะกล่าวต่อไป

ตอนที่ 3 สรุปกรอบสาระข้อมูล เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากการดำเนินการวิจัยใน 2 ระยะเวลา ที่นำเสนอมาแล้วนั้น ซึ่งมีทั้งการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา กฎหมายและนโยบายด้านการศึกษาของชาติ และการสังเคราะห์ บทเรียนของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้วยวิธีการศึกษาคณะกรณศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ รวมทั้งการดำเนินการในลักษณะกระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็นลำดับนั้น ผู้วิจัยได้สรุป กรอบข้อมูลที่น่าประเด็นมาพัฒนารูปแบบ ฯ ดังตารางในตอนนี ดังนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงกรอบสาระของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

กรอบสาระของรูปแบบ	วิจัยเอกสาร	กรณีศึกษา	สรุปสาระ
1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา			
นโยบาย			
- มีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและการบูรณาการในแผนการปฏิบัติงานประจำปี	✓	✓	✓
- ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา	✓	✓	✓
- ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปี ที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

กรอบสาระของรูปแบบ	วิจัยเอกสาร	กรณีศึกษา	สรุปสาระ
- นำผลการติดตามมาพัฒนานโยบาย/ แผนงาน/ โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ พอเพียงในสถานศึกษา	✓	✓	✓
วิชาการ			
- มีแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน	✓	✓	✓
- ดำเนินการตามแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการ บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การเรียนการสอน	✓	✓	✓
- ติดตามผลแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียน การสอน	✓	✓	✓
- นำผลการติดตามไปพัฒนาแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริม การบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสู่การเรียนการสอน	✓	✓	✓
งบประมาณ			
- มีการวางแผนการบริหารจัดการ งบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้อง กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
- ดำเนินการแผนงบประมาณของ สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

กรอบสาระของรูปแบบ	วิจัยเอกสาร	กรณีศึกษา	สรุปสาระ
<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง <p>บริหารงานทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อการอยู่อย่างพอเพียง 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓
<p>2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน</p> <p>หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุกระดับชั้น - มีการนิเทศ/ ติดตาม/ ประเมินผลการนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน - มีการศึกษา/ วิเคราะห์/ วิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

กรอบสาระของรูปแบบ	วิจัยเอกสาร	กรณีศึกษา	สรุปสาระ
<p>การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>- จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>- ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>- รายงานผลการประเมินและนำมาปรับปรุง/พัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>- จัดแสดง/ เผยแพร่/ ประกวด/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>
<p>3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p> <p>การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน</p> <p>- มีแผนงาน/ โครงการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

กรอบสาระของรูปแบบ	วิจัยเอกสาร	กรณีศึกษา	สรุปสาระ
- จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
- มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถแก้ปัญหา/ พัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
- ติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
- นำผลการติดตามมาใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
กิจกรรมนักเรียน			
- มีแผนงาน/ โครงการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนให้อยู่อย่างพอเพียง	✓	✓	✓
- จัดกิจกรรมลูกเสือ/ เนตรนารี/ ยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์ให้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
- ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม/ ชมรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
- มีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ วัฒนธรรม/ หลักคำสอนทางศาสนาในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

กรอบสาระของรูปแบบ	วิจัยเอกสาร	กรณีศึกษา	สรุปสาระ
- ติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
- นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมนักเรียนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์			
- มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน เกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
- ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา/พัฒนาสถานศึกษา/ ชุมชนด้านเศรษฐกิจ/ สังคม/ สิ่งแวดล้อม/ วัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
- ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
- นำผลการติดตามมาปรับปรุง/ พัฒนาการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

กรอบสาระของรูปแบบ	วิจัยเอกสาร	กรณีศึกษา	สรุปสาระ
<p>4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา</p> <p>การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีแผนงาน/ โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ✓ - ประชุม/ อบรม/ สัมมนา/ ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ✓ - ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ ✓ - จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษา ✓ <p>การติดตามขยายผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ติดตามผลการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ✓ 			<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

กรอบสาระของรูปแบบ	วิจัยเอกสาร	กรณีศึกษา	สรุปสาระ
<ul style="list-style-type: none"> - นำผลการติดตามมาปรับปรุง/ พัฒนาการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ขยายผลและเผยแพร่ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 	✓	✓	✓
<p>แนวทางการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา - พัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา และส่งเสริมให้ปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ - ทบทวนหรือปรับปรุงโครงสร้างและ พัฒนาการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - จัดทำ ปรับปรุง หรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา 	✓	✓	✓

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

กรอบสาระของรูปแบบ	วิจัยเอกสาร	กรณีศึกษา	สรุปสาระ
- จัดการเรียนรู้การสอนตามหลักสูตร สถานศึกษา		✓	✓
- เสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้		✓	✓
- จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน		✓	✓
- ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมในการ จัดการศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน		✓	✓
เงื่อนไขหรือข้อจำกัดของรูปแบบ ฯ	✓		✓

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นถึงกรอบสาระของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัด
แม่ฮ่องสอน ที่ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานบน
พื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนที่
2 แนวทางการนำรูปแบบ ฯ ไปใช้ ส่วนที่ 3 เงื่อนไขและข้อจำกัดของรูปแบบ ฯ